

› DE STROP ‹

De vader van Max kwam thuis met een plat vierkant pak.

‘Kijk eens wat ik op de kop heb getikt,’ zei hij.

Max en zijn moeder keken nieuwsgierig naar het bruine pakpapier.

Met zijn zakmes sneed vader het touw los en vervolgens rits-te hij het papier open. Glimlachend toonde hij het schilderij dat onder het papier verborgen zat.

‘En? Wat vinden jullie ervan?’

Max en zijn moeder keken beiden met een blik van wat-krijgen-we-nou? Ze wisten dat vader dol was op kunst en hij kwam wel vaker met een schilderijtje thuis. Maar dit exemplaar was het meest bizarre wat hij ooit had meegebracht.

‘Verschrikkelijk!’ zei moeder ten slotte. ‘Hoe kun je zo iets kopen!’

Het schilderij stelde een vreemd tafereel voor. Een hoge houten galg stond op een kale akker. Daarboven vlogen enkele

zwarte vogels door een grijze lucht. Aan de galg bengelde een man met uitpuilende ogen. Hij zag eruit als een woesteling. Zijn hele gezicht leek begroeid met haar. Enkele meters van de galg vandaan stond een blonde jongen, die een beetje spottend naar de gehangene opkeek.

‘Verschrikkelijk!’ zei moeder nog eens. ‘Dit ding wil ik niet in de kamer hebben. Een mens zou er nachtmerries van krijgen.’

‘Maar liefje, dit is kunst!’ zei vader op een beledigde toon. ‘Moet je eens zien hoe knap het geschilderd is. Bovendien zit er een historisch verhaal aan vast. De man die je daar ziet hangen, was een moordenaar die leefde omstreeks zestienhonderd. Het was een kerel die ’s nachts veranderde in een bloeddorstig monster, omdat hij zijn ziel aan de duivel verkocht had. De jongen die je daar links op het schilderij ziet, was zijn eigen zoon, die hem uiteindelijk aan de politie verraden heeft. Daardoor kwam hij aan de galg terecht.’

Vader wreef met zijn vingers wat stof uit de hoeken van het schilderij. ‘Het is echt heel knap geschilderd. Als je goed kijkt, zie je dat die jongen een beetje op Max lijkt. Dat vond ik er zo leuk aan.’

‘Wat je maar leuk noemt!’ zei moeder. ‘Hij lijkt helemaal niet op Max. Soms heb jij rare ideeën, Simon.’

Maar Max moest zijn vader gelijk geven. De jongen op het schilderij leek wel een beetje op hem. Hetzelfde blonde haar, en zelfs sproeten rond de neus, net als hij.

‘Nou ja, hoe dan ook,’ zei vader licht geërgerd, ‘dit schilderij was zo spotgoedkoop, dat ik het niet kon laten staan. Ik heb het gekocht in die zaak met tweedehandsspulletjes op de markt. Het leek wel of de eigenaar het per se kwijt wou, want ik heb maar één derde van de prijs hoeven betalen.’

‘Vreemd,’ zei moeder. ‘Waarom doet die man het zo goedkoop weg, als het zo’n geweldig kunstwerk is?’

Vader haalde zijn schouders op. ‘Hij beweerde dat er een vloek op het schilderij rust. Bijgelovige onzin. Je weet hoe die lui zijn. Waarschijnlijk zit er een luchtje aan de zaak. Misschien is het wel gestolen van de een of andere rijke stinkerd en wilde hij er daarom snel vanaf.’

Max wist niet ‘hoe die lui zijn’ maar het schilderij had een vreemde uitwerking op hem. Hij moest ernaar blijven kijken. Het was net of de uitpuilende ogen van de gehangene hem aanstaarden, zijn blik vasthielden met een woeste blik vol moordlust. Hij kreeg het gevoel dat alles om hem heen vervaagde en er alleen nog die starende ogen waren. Hij voelde opeens een windvlaag en het leek of hij het schelle gekras van kraaien hoorde.

‘Alles goed en wel,’ zei moeders stem, ergens op de achtergrond, ‘maar dat ding komt niet in de kamer. Wat moeten onze vrienden en kennissen van ons denken, als je zoiets boven de bank hangt. Hang het maar ergens op een donker plekje op de overloop, zodat het niet opvalt. En ik hoop voor jou dat het niet gestolen is, want dan maak je je schuldig aan heling en kan er op een dag wel eens politie voor de deur staan.’

Vader mopperde wat binnensmonds en legde zich neer bij de beslissing van moeder. Hij pakte het schilderij onder zijn arm en nam het mee de trap op. Het vreemde gevoel van Max verdween en hij zag de kamer weer helder voor zich.

Ik moet iets eten, dacht hij. Waarschijnlijk voelde ik me een beetje flauw omdat ik vandaag nog niks op heb. Hij liep naar de keuken en smeerde een dikke boterham met pindakaas.

Het schilderij hing nu al een paar dagen in een donker hoekje op de overloop, waar het nauwelijks opviel. Max merkte dat hij er om de een of andere reden haast niet naar durfde te kijken.

Als hij bovenkwam, liep hij zo snel mogelijk naar zijn kamer, met zijn hoofd van het schilderij afgewend. Hij was een beetje bang voor de uitpuilende ogen van de gehangene.

‘Flauwekul!’ zei hij tegen zichzelf. ‘Waarom zou ik bang zijn voor een schilderij?’

Maar toch kreeg hij telkens een angstig gevoel, als hij de overloop op kwam. En ’s nachts kreeg hij vaak vreemde dromen, waarin grote zwarte vogels krassend door zijn kamer vlogen.

Op een dag zei Max: ‘Papa, ik heb de pest aan dat schilderij. Ik droom er zelfs van. Heel eng!’

Zijn vader keek hem vernietigend aan. ‘Begin jij nu ook al? Wat is er toch aan de hand met jullie? Mag ik tegenwoordig in mijn eigen huis niet eens meer een leuk schilderijtje ophangen? Het blijft waar het is. Basta! Ik wil er niks meer over horen.’

Max schrok van de heftige reactie van zijn vader. Normaal deed zijn vader nooit zo lelijk tegen hem. Het leek wel of hij veranderd was, sinds hij dat schilderij gekocht had. Bovendien had hij sinds een paar dagen blijkbaar besloten een baard te laten staan, want hij had zich al twee dagen niet geschoren. Zijn wangen en kin zaten vol stoppels.

Die nacht droomde Max weer over zwarte vogels. Hij hoorde hun gekras zo luid, dat het leek of ze echt in zijn kamer rondvlogen. Hij schrok wakker en schoot met een ruk overeind in zijn bed.

Het was doodstil in de kamer, maar even dacht hij dat hij ver weg een schor gekras hoorde, als een echo uit zijn dromen. Hij veegde het zweet van zijn voorhoofd en merkte dat hij naar het toilet moest.

Met ogen halfdicht van de slaap strompelde Max zijn kamer uit, de overloop over naar de badkamer. Hij plaste kletterend

in de wc-pot, trok door en ging weer terug. Halverwege de overloop bleef hij staan.

Het was donker maar ergens kwam een vreemde gloed vandaan. Moeizaam opende Max zijn ogen helemaal en keek waar de gloed vandaan kwam.

Hij moest zich inhouden om niet te schreeuwen. De gloed was afkomstig van het schilderij, van het gezicht van de man aan de galg. Zijn ogen waren twee gloeiende punten in het duister, die Max vol haat aanstaarden.

Max stootte zijn kamer in, smiet de deur dicht en dook onder de donkere veiligheid van de dekens. Zo lag hij met ingehouden adem en luid bonzend hart doodstil te luisteren.

Na wat een eeuwigheid leek, kwam hij eindelijk tot rust. Wat hij gezien had, of meende gezien te hebben, leek zo onwerkelijk, dat hij dacht dat hij alles gedroomd had. Met een hoofd vol verwarde gedachten viel hij ten slotte in slaap.

De volgende morgen, op weg naar de badkamer, wierp hij vlug een blik op het schilderij. Het zag er net zo uit als anders. Natuurlijk gloeiden de ogen van de moordenaar niet.

Dat is allemaal verbeelding geweest, dacht Max. Waarschijnlijk had hij zelfs gedroomd dat hij naar het toilet ging en was hij zijn bed niet uit geweest. Hij zette het hele voorval uit zijn hoofd en ging naar beneden om te ontbijten.

‘Sst! Niet zo hard!’ zei zijn moeder toen hij de deur van de keukenkast dichtsmiet.

‘Wat is er?’ vroeg Max verbaasd.

‘Papa slaapt nog,’ zei moeder. ‘Hij is ziek en heeft koorts. Hij gloeit helemaal.’

‘Papa ziet er slecht uit de laatste dagen,’ zei Max. Hij nam een hap uit een boterham met hagelslag en vervolgde met volle mond: ‘Volgens mij komt het door dat schilderij. Hij maakt er

zich zo druk om dat wij het niet mooi vinden, dat hij nergens anders meer aan denkt. Hij scheert zich zelfs niet meer.'

'Ach, onzin,' zei moeder. Hij heeft gewoon een griepje. En ik vind het wel leuk dat hij zijn baard laat staan. Dat is weer eens wat anders.'

'Nou, ik vind het maar raar. Hij ziet eruit als een woesteling met die ongeschoren kop, net als die enge vent op dat schilderij.'

Moeder keek hem met een vreemde blik aan.

'Wat bedoel je daarmee?'

Max haalde zijn schouders op. 'Ik weet het niet. Ach, niks, denk ik. Misschien is papa bang dat het schilderij echt gestolen is en dat de politie er op een dag achter komt.'

Hij pakte zijn tas, gaf moeder een zoen en liep de achterdeur uit.

'Tot straks, ma.'

'Wees voorzichtig,' zei ze afwezig en met een peinzende blik keek ze hem na.

Toen Max thuiskwam uit school, lag zijn vader nog steeds in bed, diep weggedoken onder de dekens.

Door de zwarte baardstoppels zag zijn koortsige gezicht er bleek en ingevallen uit. Hij sliep toen Max om de hoek van de deur keek en maakte onrustige geluiden.

'Laat hem maar lekker liggen,' zei moeder. 'Morgen is de koorts wel weer gezakt. Je zult zien dat hij dan een stuk opgeknapt is.'

'Ik hoop het,' mompelde Max.

Het was een vermoeiende dag geweest op school, met veel overhoringen. Max ging die avond vroeg slapen. Hij dacht niet eens aan het schilderij. Met een geeuw wierp hij zijn kleren op een stoel en kroop in bed. Hij viel als een blok in slaap.

Schorre, krassende geluiden. Gele ogen van zwarte vogels. Een onverklaarbaar gevoel van naderend onheil. Max woelde onrustig onder de dekens in het duister van zijn kamer. De vogels scheerden in duikvlucht over zijn hoofd. Een lege strop bengelde in de wind. Er klopte iets niet. De galg was leeg. Er hing niemand meer aan.

‘Nee,’ kreunde Max in zijn slaap. ‘De moordenaar is los. Hij is ontsnapt.’ Hij bewoog zijn hoofd met rukkerige bewegingen van links naar rechts op zijn kussen. Voetstappen. Vogels schreeuwden in zijn hoofd. Een slag op de deur. Nog een slag. ‘Laat me met rust,’ kreunde Max. ‘Je bent dood!’

Een daverende slag. Met een knal vloog de deur open. Max sperde zijn ogen open.

Naast zijn bed stond een gedaante in het duister. Grommend, snuivend. Alsof hij regelrecht uit Max zijn droom was gestapt.

Twee ijzersterke handen grepen Max bij de keel en sleurden hem uit bed.

‘Verrader,’ gromde de gedaante. ‘Jij. Mijn eigen zoon. Nu zul jij hangen. Jij krijgt de strop.’

Max gilte en sloeg van zich af om de droom te verjagen. Hij voelde een behaard gezicht. De gedaante brulde, sleepte Max over de grond, door de slaapkamer, over de drempel, de donkere overloop op.

‘Hangen zul je!’ gromde hij. ‘Verrader van je eigen bloed.’

Max trapte en sloeg om zich heen maar de ijzersterke handen lieten niet los. Ze hielden zijn keel in een stalen wurggreep en sleepten hem verder de overloop op.

‘Naar de galg met jou!’ schreeuwde de woesteling. Het was stikdonker en Max zag niet tegen wie hij vocht. De knellende greep snoerde zijn keel dicht, zodat hij haast geen lucht kreeg. Hij bracht een verstikt geluid uit. Hij begon het bewustzijn te verliezen.

Opeens vloog een deur open. Half bewusteloos zag Max in het licht dat door de deuropening stroomde zijn moeder staan in haar nachtjapon. Een moment leek ze bevroren, als een foto, genomen met tegenlicht. Toen sprong ze naar voren, rukte het schilderij van de wand en liet het met een klap neerkomen op het hoofd van de gedaante die probeerde Max te wurgen. Het doek scheurde krakend, de lijst brak en op hetzelfde moment verslaptte de greep om Max zijn keel.

Max maakte een rochelend geluid en rolde weg van zijn aanvaller, die op zijn knieën zakte, gevangen in de gebroken lijst van het schilderij. Moeder duwde op de lichtknop en het duister sprong onmiddellijk weg.

Max lag op de grond. Hij wreef met beide handen over zijn keel en staarde vol ongeloof naar de gedaante die midden op de overloop zat.

Het was zijn vader!

Zijn hoofd en schouders staken uit het gescheurde doek van het schilderij. Hij staarde wazig voor zich uit alsof hij ontwaakte uit een narcose. Op zijn gezicht lag een verbijsterde uitdrukking.

‘Wat doe ik hier?’ mompelde hij.

‘Ik zei toch dat het een verschrikkelijk schilderij was,’ zei moeder. ‘Waarom heb je niet geluisterd?’

Ze zaten met z’n drieën in hun kamerjassen in de keuken. Bleke gezichten boven dampende koppen chocolademelk. Max rilde nog een beetje maar hij was al over de ergste schok heen. Vader keek met een schuldig gezicht naar de rode striemen op Max zijn keel. Ze hadden hem moeten vertellen wat er gebeurd was, want hij kon zich niet herinneren wat hij gedaan had.

‘Ik weet ook niet wat me bezielde,’ zei hij. ‘Het was net of ik de laatste dagen mezelf niet was. Of er iets vreemds mijn geest

binnensloop. Een stem fluisterde mij toe dat mijn zoon me verraden had en dat ik hem moest vermoorden. Vanaf daar is er een zwart gat in mijn herinnering.' Hij zuchtte diep. 'Het spijt me, Max, dat ik niet naar jullie wilde luisteren. Er rust inderdaad een vloek op dat schilderij.'

'Nou ja, het is voorbij,' zei moeder. 'Dat verschrikkelijke schilderij is nu kapot en ligt buiten in de container. Morgen neemt de vuilniswagen het mee. Afgelopen. Uit.'

Vader streek Max over zijn bol. 'Wat zou je zeggen van een nieuwe fiets, jongen? Die heb je wel verdiend na de ellende die ik veroorzaakt heb.'

'O ja, een nieuwe fiets!' riep Max en hij vloog zijn vader in de armen.

'Hé, Kobus, kijk eens wat ik hier vind,' zei een van de vuilnisophalers de volgende morgen. Hij trok het zwaar-gehavende schilderij uit de container.

'Zonde dat ze zoiets weggoaien. Een echt schilderij.' Hij bekeek het gescheurde doek aandachtig. 'Weet je wat ik doe,' zei hij tegen zijn maat, 'ik neem dit schilderij mee en laat het maken door mijn broer. Hij is restaurateur en kan een kapot schilderij zo herstellen, dat het haast nieuw lijkt. En dan hang ik het bij mij thuis boven de open haard.'

Hij keek er nog eens naar en grinnikte. 'Typisch. Dat kereltje met dat blonde koppie lijkt wel een beetje op mijn zoon. Moeder de vrouw zal het vast wel leuk vinden. Een echt schilderij.'